

Datum
2016-06-22

Enheten för barn-, familje- och handikappförmåner
Joakim Söderberg
joakim.soderberg@inspsf.se

Promemoria: Förslag till ändring i 51 kap. 11 § socialförsäkringsbalken (S2016/03419/FST)

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) anser att det är angeläget att hitta ett system för att ersätta personlig assistans på ett mer träffsäkert vis än i dag så att den ersättning som lämnas till de försäkrade ska kunna stämma bättre överens med de uppskattade kostnaderna för att assistansen. ISF avstyrker trots det förslaget eftersom det sammantaget inte i tillräcklig utsträckning bedöms garantera rättssäkerheten i tillämpningen.

Förhållandet mellan enskilda och det allmänna som avser ingrepp i enskildas ekonomiska förhållanden ska meddelas genom lag. I promemorian föreslås att regeringen ska få möjlighet att besluta om olika schablonbelopp i stället för, som gäller i dag, *ett* belopp. Den reglering som föreslås i promemorian innehåller dock ingen information hur många olika schablonbelopp som regeringen ska kunna besluta om eller hur dessa schablonbelopp ska utformas. ISF anser i och för sig att det kan vara rimligt att använda flera schablonbelopp och även att regeringen ska kunna besluta om på vilken nivå schablonbeloppen ska ligga. I så fall bör dock förutsättningarna för hur systemet är tänkt att fungera och vilka olika ersättningsnivåer som ska finnas åtminstone beskrivas i förarbetena till ändringen. En sådan beskrivning saknas helt i promemorian. Det innebär att förslaget inte är transparent och brister i förutsägbarhet.

Vidare innebär förslaget en otydlighet när det gäller regleringen av det så kallade förhöjda timbeloppet om 12 procent. Det gäller framför allt vilka personer som kan komma att omfattas av det förhöjda timbeloppet och i vilka situationer det är tänkt att kunna lämnas. Det förhöjda timbeloppet fyller i dag en viktig funktion när ersättning lämnas med *ett* belopp, eftersom det utgör en ventil för behov som inte rimligen kan eller bör täckas av en schablon. Förslaget i promemorian kan tolkas som att alla assistansberättigade personer kan komma att få en individuellt prövad schabloniserad ersättning. I så fall borde samtliga kostnader kunna täckas av *det eller de belopp* som regleras i första stycket 51 kap. 11 § SFB. Något förhöjt timbelopp borde därmed inte behövas eftersom personer med ett mer kvalificerat behov rimligen i första hand borde få ett högre differentierat timbelopp. Som förslaget nu är utformat kan det tolkas som

att alla assistansberättigade, och då även personer som får ett lägre schablonbelopp, ska kunna beviljas ett förhöjt timbelopp. Det förefaller vara en onödigt komplicerad och administrativt betungande procedur eftersom den förväntade kostnaden för att få personlig assistans redan ska ha prövats på individnivå enligt bestämmelsen i första stycket 51 kap. 11 § SFB. Om ersättningen differentieras och flera nivåer införs borde rimligen en förhöjd ersättning förbehållas de personer för vilka den högsta schablonnivån inte är tillräcklig.

ISF konstaterar slutligen att det inte är möjligt att genomföra en konsekvensanalys av förslagen eftersom det inte framgår av promemorian vilka olika ersättningsnivåer som ska finnas och hur de ska beräknas.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande generaldirektör Catarina Eklundh Ahlgren. Enhetschef Joakim Söderberg har varit föredragande. I beredningen har också Helena Höög, Bessam Saleh och Tomas Agdalen deltagit.

Catarina Eklundh Ahlgren
Ställföreträdande generaldirektör

Joakim Söderberg
Enhetschef